

Voorstel van decreet houdende wijziging van het Jachtdecreet van 24 juli 1991, wat de schrapping van de patrijs als bejaagbare soort betreft

Mieke Schauvliege, Johan Danen, Tine Van den Brande en Chris
Steenwegen

Algemene toelichting

Samengevat

- De **populatie** blijft **dalen** en de huidige inspanningen voor het herstel van de soort volstaan niet om die dalende trend te stoppen of te keren.
- **Tellingen** in het kader van het project Algemene Broedvogels Vlaanderen (ABV) tonen een **sterke afname** over de periode 2007-2022 van **47%**.
- Ondanks zijn kwetsbare status is de patrijs tot op vandaag een **bejaagbare** soort.
- **INBO**: ‘ Bij te hoge afschotpercentages (overbejaging) zal de stand steeds achteruit gaan, los van het feit of er al dan niet habitatverbetering plaatsvindt.’
- In dit voorstel vraagt Groen om **de schrapping van de patrijs als bejaagbare soort**

Algemene toelichting

Populatie in Vlaanderen

- **jaren '70:** Belgische populatie omvat **27.000** broedparen, waarvan < 50% in Vlaanderen (Devos, 2004);
- **1985-1988:** Vlaamse populatie omvat **6.000-10.000** broedparen (Devos, 2004);
- **1989-1991:** Vlaamse populatie omvat **4.700-6.000** broedparen (Devos, 2004);
- **2000-2002:** Vlaamse populatie omvat **3.500-10.000** broedparen (Devos, 2004);
- **2008-2012:** Vlaamse populatie omvat **3.500-10.000** broedparen (Devos e.a., 2016a).
- Op basis van recente trendgegevens – die neerkomen op meer dan een halvering tijdens de laatste 10-15 jaar – zou de Vlaamse populatie **nu nog maximaal 5000 paren tellen.**

Algemene toelichting

Tellingen patrijzen

- De evolutie van de patrijs op Vlaams niveau wordt bijgehouden door *Algemene Broedvogels Vlaanderen* (ABV) en de databank met de statistieken van de wildbeheereenheden (WBE).
- **ABV-project:** 1.200 gestratificeerd-willekeurige (*stratified random*) geselecteerde kilometerhokken. Met 2007 als referentiejaar.
- **WBE-statistieken:** gebaseerd op de jaarlijkse wildrapporten die de erkende wildbeheereenheden aanleveren.
- **Sinds 2021** bepalen de WBE's de voorjaarsstand van patrijs op basis van een **gestandaardiseerde methode**, mee uitgerold door het INBO en gecoördineerd door ANB.
- Het is op basis van deze **zelfevaluatie** van de voorjaarsstand dat bepaald wordt of er al dan niet toestemming is om de jacht te openen op de patrijs in een bepaalde wildbeheerseheid.

Algemene toelichting

Gebrek aan actueel soortspecifiek inventarisatie-onderzoek

- ABV-project: gestandaardiseerde telmethode om **populatietrends** te detecteren, niet om populatiegrootte in te schatten.
- De tellingen in het kader van de Broedvogelatlas werden **gestandaardiseerd** uitgevoerd, maar deze dateren van de periode 2000-2002, dus van **18 jaar geleden**.
- Het nieuwe gestandaardiseerde telprotocol laat het **niet** toe om schattingen te doen op populatieniveau.
- De vraag naar een gericht en soortspecifiek inventarisatie-onderzoek met actuele cijfers is dan ook nog steeds **urgent**.

Algemene toelichting

Beschermingsstatus patrijs

- Sinds 2016 op de **Rode Lijst** van de broedvogels - categorie 'kwetsbaar'
- **Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn:** heeft Vlaanderen de verantwoordelijkheid om alle inheemse vogelsoorten in een gunstige 'staat van instandhouding' te houden of te brengen.
- **Soortenbesluit:** categorie 2 en 4

Algemene toelichting

Jachtwetgeving

- 2008-2014
  - De patrijs is een te bejagen soort (art. 3 **Jachtdecreet** van 24 juli 1991)
  - De manier hoe de jacht op de patrijs wordt geregeld is vastgelegd in het **Jachtvoorwaardenbesluit**.
  - **Vanaf 2008** werd de jacht op patrijs beperkt tot **één maand** (van 15 september tot 15 oktober) – verlenging mogelijk mits voorwaarden.
- 2014-heden
  - In 2014 vernieuwd jachtvoorwaardenbesluit

Algemene toelichting

Jachtvoorwaardenbesluit (2014)

- De jacht op patrijs mag alleen worden uitgeoefend binnen een erkende wildbeheereenheid (WBE) als aan elk van de volgende **voorwaarden** is voldaan (BVR 25/04/20142):
  - De opeenvolgende wildrapporten wijzen uit dat voor het geheel van jachtterreinen die tot de WBE behoren, gedurende de drie voorgaande kalenderjaren een gemiddelde dichtheid waargenomen is van minstens **drie broedparen patrijzen per 100 ha open ruimte**.
  - Uit het faunabeheerplan blijkt dat een **patrijsvriendelijk** beheer wordt gevoerd.

Algemene toelichting

Knelpunten jachtwetgeving

- **Zelfregulatie** zonder accuraat handhavings- en controlemechanisme
  - Enkel in het seizoen 2022 – 2023 voor de eerste keer controletellingen uitgevoerd op voorwaarde 1 (tellen van patrijzenkoppels)
- **Voorwaarde 1 - Handhaving of controle ontbreekt** bij bepalen drempelwaarde - **INBO** doet berekening op basis van de wildrapporten die de WBE's aanleveren.
- **Voorwaarde 2 - ANB enkel desktopcontrole** faunabeheerovereenkomsten en doet **geen terreincontroles** naar patrijsvriendelijk beheer.

Algemene toelichting

INBO-rapport

- **De impact van jacht op patrijzenpopulaties - Wat kunnen populatiemodellen ons leren?**
- Publicatie in 2019, gebaseerd op data van 2016
- Bij te hoge afschotpercentages - **overbejaging** - zal de **stand steeds achteruit gaan**, los van het feit of er al dan niet biotoopverbetering plaatsvindt.
- Patrijs als bejaagbare soort is **wetenschappelijk niet verdedigbaar**:
  - Populatiemodel Potts (1986): afschot maximaal 20% van de najaarsstand
  - Broedvogelatlas en ABV-project: Vlaamse afschot bedroeg 74% van de najaarsstand (2016)
  - WBE-rapportage: 17% van de najaarsstand (2016)

Algemene toelichting - Beleidsevaluatie

Gemaakte beloftes n.a.v. hoorzitting 2020 en stand van zaken

- **Sinds 2021** zijn WBE's verplicht een **gestandaardiseerde telmethode** te hanteren voor het schatten van hun voorjaarsstanden
- Er is een **soortbeschermingsplan akkervogels** opgemaakt waarbij de patrijs gekozen werd als één van de 3 parapluoorten
- Er is een belofte rond de **optimalisatie van de regelgeving** om het **patrijsvriendelijk-landschapsbeheer** te concretiseren: de administratie werkt momenteel aan de voorbereiding van regelgeving en maak een lijst op van verschillende patrijsvriendelijke landschapselementen
- Er werd beloofd dat de administratie een **controle** uitvoert van de **faunabeheerplannen** van alle wildbeheereenheden. Maar er gebeurt in de feiten enkel een desktopcontrole. Er worden **geen terreincontroles** uitgevoerd.
- INBO kreeg de opdracht om een **methode** te ontwikkelen om uitgezette patrijzen genetisch te onderscheiden van hun wilde inheemse tegenhangers om zo een beter inzicht te krijgen op **illegale uitzettingen** en hun invloed op de wilde populatie van patrijs in Vlaanderen
- Er werd beloofd om **regelgeving te ontwikkelen** om **afschot te koppelen** aan het verplicht inzamelen van **DNA-materiaal** en labelen van elke geschoten patrijs. Het wetgevend initiatief voor het verzamelen van genetisch materiaal van geschoten patrijzen staat **on hold** in afwachting van bijkomend studiewerk.

Conclusie

- Patrijzenpopulatie is **kwetsbaar** in Vlaanderen
  - Periode 2007 – 2020: patrijzenpopulatie bijna gehalveerd
  - Periode 2002 - 2022: 317.462 patrijzen afgeschoten (cijfers van 2008 - 2009 niet bekend)
- Veel **publieke middelen** voor **bescherming** van patrijs (2020 – 2023: min. 3,5 miljoen euro, vgl. subsidies voor hamsterbescherming)
- **Plezierjacht** op kwetsbare soort = **onverantwoord**
- **In het buitenland:** verbod in Wallonië (2020), Luxemburg (1982), Zwitserland (1988), Nederland en Duitsland (3 deelstaten verbod, 2 vrijwillig en 3 onder voorwaarden)
- **Conclusie: sluiten van de jacht op patrijs zodat de populatie duurzaam kan herstellen**

Artikelsgewijze toelichting

Jachtdecreet

Artikel 2.

In dit artikel van het Jachtdecreet van 24 juli 1991 wordt gedefinieerd welke dieren bejaagbaar zijn en als wild gecatalogeerd worden. Onder de categorie b) Klein wild, worden de woorden **patrijzen (Perdix perdix) geschrapt**. Door dit te schrappen, is de patrijs geen wild meer en bijgevolg niet meer bejaagbaar. Daarmee vervalt ook artikel 22 van het Jachtvoorwaardenbesluit van 25 april 2014.

Voorstel van decreet

Artikel 1.

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2.

In artikel 3, tweede lid, b), van het Jachtdecreet van 24 juli 1991 wordt de zinsnede “patrijzen (*Perdix perdix*)” opgeheven.

Art. 3.

Dit decreet treedt in werking op de tiende dag na de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad.

